

Voix Céleste
Øystein Wyller Odden
20. april - 21. mai

TRØNDELAG
SENTER
FOR
SAMTIDSKUNST

Bare apparatenes larm faller dem i øret, og den holder de nesten for Guds stemme.
- Martin Heidegger

Før strømmen kom var det kalkantene; belgråkkerne, som sørget for luft i kirkenes orgler. På små orgler holdt det med én belgråkker, på store orgler var det flere mennesker i sving for å pumpe luft til alle orgelets piper.

Kirkehistorikere jeg har snakket med mener det var påfallende lite diskusjon knyttet til elektrifiseringen av kirkene i Norge. Det var få eller ingen estetiske, etiske eller teologiske innvendinger. Elektrifiseringen av kirkene skjedde i takt med samfunnet for øvrig, og med det forsvant arbeidsoppgaver som fyring, lystenning og den nevnte belgråkkingen. Inntrykket til historikerne er at folk var mest glad for å slippe slitet.

Det er vel dette som kjennetegner teknologi som vi virkelig omfavner; den kommer beleilig, den er behagelig og snart uunnværlig. Umerkkelig, men ganske raskt er teknologien noe vi tar for gitt. Den får preg av å være en del av grunnfjellet vi bedriver våre aktiviteter på. Det er utenkelig å se seg tilbake, til en verden uten, annet enn når du iblant tenker med overbærende forundring over hvordan folk må ha levd før teknologiene – tenk hva disse menneskene måtte kunne, tenk hvordan kroppene måtte jobbe og alt hodene måtte huske.

Ta elektrisiteten som eksempel; den som nå varmer og lyser opp kirkerommene og som fyller orglene med luft, med kraften fra fosser, vinden, solen, organisk materiale som brennes og atomer som splittes. I over hundre år har den summet med femti svingninger i sekundet fra de fleste elektriske installasjoner, som sikringsskap, transformatorer og belysning. På den måten er summingen også en grunntone i den elektriske sivilisasjonen, en bordun-tone som har ligget under den teknologiske utvikling det siste århundret. Tonen summingen lager er en litt sur mørk G, ofte med et rikt spekter av overtoner, men fordi den er allestedsværende hører vi den som oftest ikke, den utgjør heller en brorpart av hva vi kjenner som stillhet.

Til denne utstillingen har jeg laget serien *Kirker i Trondheim* (2023) hvor jeg har tatt utgangspunkt i hvordan lyden av elektrisiteten manifesterer seg i tomme kirkebygg, og oversatt denne lyden til komposisjoner for de respektive kirkenes orgler. I utstillingen finnes tretten slike kirkeorgelkomposisjoner fra alle kirkene i Trondheim kommune som er bygget før år 1900, altså før elektrifiseringen. Strømlyden i kirkene er stort sett hentet fra sikringsskap, men også noen transformatorer, dimmere og én fryseboks. Innspillingene av verkene ble gjort slik at orgelkomposisjon og strømlyd ble innspilt samtidig, i én tagnings. Komposisjonene fra

Nidarosdomen er fremført sammen med kollega Jørn Tore Egseth, de øvrige har jeg gjort alene. Jeg vil takke alle de ansatte i kirken som har muliggjort dette prosjektet.

I tillegg viser jeg lydskulpturen *Voix Céleste* (2023); en prismekrone henger i en to meter pianostreng stemt til å resonere med vekselstrømmens frekvens. Denne frekvensen fluktuerer subtilt i takt med endringer i kraftmarkedet; når mange bruker strøm går tonen litt ned, og når det produseres for mye strøm går tonen opp. Resonansen i strengen varierer dermed med tilbud og etterspørsel i kraftmarkedet.

Tekst av Øystein Wyller Odden

Øystein Wyller Odden (f. 1983, Notodden) er utdannet ved Kunsthøgskolen i Oslo - KHIO og har tidligere hatt separatutstillinger ved blant annet Fotogalleriet (2011), Nordnorsk Kunstnersenter (2016), Telemark Kunstsenter (2018) og Kunstnerforbundet (2018), samt deltatt på gruppeutstillinger ved blant annet Oslobiennalen, Henie Onstad Kunstsenter, Tegnerforbundet og Akershus Kunstsenter.

Voix Céleste er Wyller Oddens første separatutstilling i Trondheim, og består av nye arbeider produsert blant annet på et gjesteatelieropphold på Lademoen Kunstnerverksteder i mars 2023. Utstillingen er støttet av Norsk Kulturråd, Bildende Kunstneres Vederlagsfond - BKV og Regionale prosjektmidler for visuell kunst fra Kunstsentrene i Norge - KiN.

Voix Céleste
Øystein Wyller Odden
April 20 – May 21

TRØNDELAG
SENTER
FOR
SAMTIDSKUNST

They have ears only for the noise of the media, which they take to be almost the voice of God.
- Martin Heidegger

Before electricity, it was the bellows that provided air for the church organs. On small church organs, it was enough with one person stepping on the bellows, but on large church organs it took several people to pump air to create life in all the organ's pipes.

According to several church historians, there was remarkably little discussion related to the electrification of the churches in Norway. There were few or no aesthetic, ethical, or theological objections. The electrification of the churches happened at the same time that electricity changed the rest of society, and with it, the tasks people had with lighting fires, lighting candles, and the aforementioned bellows-treading disappeared. Historians believe that people were most happy to let go of these laborious tasks.

This is probably what characterizes technology, We embrace it, it comes conveniently, it is comfortable and soon it will be indispensable. Technology is quickly becoming something we take for granted. It is characterized by being part of the bedrock on which we live our lives and carry out our activities. Today it is completely unthinkable to look back to a world without it, other than when you sometimes reflect with amazement on how people must have lived before the technologies - what knowledge these people must have had and had to remember, and how they must have had their bodies to work hard.

The electricity for example; gives heat and light to the church rooms and fills the church organs with air, all this with the help of electrical power that comes from waterfalls, the wind, the sun, or organic material that burns and atoms that split. In the last hundred years, electricity has hummed with fifty oscillations per second from most electrical installations, such as fuse boxes, transformers, and lighting. In this way, the humming has also become today's basic tone in the electrical civilization, a *bordun* tone that has been under the technological development of the last century. The tone that the hum creates is a slightly sour dark G tone, often with a rich spectrum of overtones, but because the tone is ubiquitous we usually do not hear it, even though it constitutes what we know as silence.

For this exhibition, I have created the series "Churches in Trondheim" (2023). Here I am interested in how the sound of electricity manifests itself in empty church buildings, and I have translated this sound into organ compositions played on the church organ. In the exhibition, you can listen to thirteen such church organ compositions from all the churches in Trondheim

municipality that were built before 1900, i.e. before electricity was invented. The sound of electricity in the churches is mostly recorded from fuse boxes, but also from transformers, dimmers, and one freezer box. The sound of electricity and the sound of me playing the organ were both recorded simultaneously, in one take. In Nidaros Cathedral, I played together with my colleague Jørn Tore Egseth, the other recordings in the other ten churches, I did alone. I would like to thank the staff in each church who have helped me make this project possible.

In the exhibition, I also show the sound sculpture "Voix Céleste" (2023); a large chandelier hangs from the ceiling in a piano string tuned to resonate with the frequency of alternating current. This frequency fluctuates subtly when there are changes in the power market; when many people use a lot of electricity, the tone goes down a little, and when too much electricity is produced, the tone goes up. The resonance in the string thus varies according to supply and demand in the power market.

Text: Øystein Wyller Odden

Øystein Wyller Odden (b. 1983, Notodden) was educated at the KHIO Oslo National Academy of the Arts. His installation and objects often involve sound and music, and the relationship between technology, architecture, people, and their underlying structures. Wyller Odden has previously held solo exhibitions at Fotogalleriet (2011), Nordnorsk Kunstnersenter (2016), Telemark Art Center (2018), and the Kunstnerforbundet (2018), and has participated in group exhibitions at Oslobiennalen, Henie Onstad Art Center, Tegnerforbundet and Akershus Art Center.

The exhibition "Voix Céleste" is Øystein Wyller Odden's first solo exhibition in Trondheim. In March 2023 he had an Artist in residency at Lademoen Kunstnerverksteder. The exhibition is supported by Norsk Kulturråd, Bildende Kunstneres Vederlagsfond - BKV og Regionale prosjektmidler for visuell kunst fra Kunstsentrene i Norge - KiN.